

LBRIS

We know
books

OLEN STEINHAUER

TURISTUL

Traducere din limba engleză
DIANA ȚUȚUIANU

editura rao

LIBRIS

We know
books

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STEINHAUER, OLEN

Turistul / Olen Steinhauer; trad.: Diana Țuțuianu. –

București: Editura RAO, 2010

ISBN 978-606-92677-9-0

I. Țuțuianu, Diana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Pentru Margo

Editura RAO
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

OLEN STEINHAUER
The Tourist
© 2009 by Olen Steinhauer
Toate drepturile rezervate

© Editura RAO, 2008
pentru versiunea în limba română

2010

ISBN 978-606-92677-9-0

LIBRIS

We know
books

SFÂRȘITUL TURISMULUI

LUNI, 10 SEPTEMBRIE – MARȚI,
11 SEPTEMBRIE 2001

1

La patru ore după tentativa sa nereușită de sinucidere, se afla la bordul avionului ce cobora spre aerodromul Ljubljana. Se auzi un semnal sonor și undeva deasupra capului său se aprinse indicatorul luminos de prindere a centurii de siguranță. Lângă el, o femeie de afaceri elvețiană își asigură centura și privi pe geam la cerul limpede de deasupra Sloveniei – nu-i trebuise decât refuzul inițial ca să se convingă că americanul nevrinos care stătea lângă ea nu era interesat de nici un fel de conversație.

Americanul închise ochii, gândindu-se la eșecul din acea dimineață de la Amsterdam: focurile de armă, sticla făcută țandări și lemnul transformat în așchii, sirenele.

„Dacă sinuciderea este un păcat, se gândi el, atunci ce reprezintă ea pentru cineva care nu crede în păcat? Oare ce este? O aberație a naturii? Probabil, de vreme ce una dintre principalele legi ale firii este aceea a nevoii de a continua să exiști. Drept dovadă: buruienile, gândacii de bucătărie, furnicile și porumbeii. Toate făpturile naturii acționează pentru un singur scop, unitar: să rămână în viață. Este una dintre teoriile indiscutabile asupra a tot și toate.“

Meditase atât de mult la sinucidere de-a lungul ultimelor luni, examinase actul în sine din atât de multe unghiuri, încât acesta își pierduse impactul emoțional. Infinitivul din expresia „a te sinucide“ nu era mai tragic decât cel din expresia „a lua micul dejun“ sau „a te așeza“, iar dorința de a muri era adesea la fel de puternică ca și dorința de „a dormi“.

Uneori era un impuls pasiv – a conduce nebunește fără să își pună centura de siguranță; a merge pe jos orbește în mijlocul unei

șosele aglomerate –, deși zilele astea, din ce în ce mai des, avea impulsul de a-și asuma responsabilitatea pentru propria moarte. „Vocea Interioară“, cum ar fi numit-o maică-sa: „Iată cuțitul; știi ce să faci“; „Deschide fereastra și încearcă să zbori“. La ora 4.30 în dimineața aceleiași zile, în timp ce stătea întins deasupra unei femei în Amsterdam, lipind-o de podea în momentul în care geamul de la dormitorul acesteia explodase în urma unui foc de armă automată, impulsul îi sugerase să se ridice în picioare, mândru, și să înfrunte bărbătește ploaia de gloanțe.

Își petrecuse toată săptămâna în Olanda, supraveghind și păzind o femeie politician în vârstă de șaizeci de ani, care se bucura de sprijinul Statelor Unite și ale cărei comentarii asupra problemei imigrației atrăseseră punerea unui preț pe capul ei. Asasinul angajat, un ucigaș care în anumite cercuri era cunoscut doar sub porecla „Tigrul“, atentase a treia oară la viața ei. Dacă ar fi reușit, asta ar fi împiedicat votul din ziua respectivă al Camerei Reprezentanților din Olanda, legat de proiectul ei de lege conservator referitor la imigrație.

Habar nu avea cum de țara lui avea vreun interes în apărarea vieții unui politician – în acest caz, o femeie care făcuse carieră prin satisfacerea capriciilor unor fermieri înspăimântați și a unor rasiști învederați. „Să menții un imperiu, după cum îi plăcea lui Grainger să-i spună, este de zece ori mai greu decât să construiești unul.“

În branșa sa, motivele din spatele unei decizii nu contau. Acțiunea în sine își avea propria rațiune. Însă, acoperit de cioburi de sticlă, cu femeia aceea sub el și zgomotul puternic produs de fereastra ce se făcea țândări, se întrebuse: „Ce caut eu aici?“ Ajunsese chiar să-și proptească palma pe covorul acoperit cu așchii de lemn și să înceapă să se împingă din nou în sus, pentru a-l înfrunta față în față pe asasin. Și deodată, în mijlocul aceluiași vacarm, auzise sunetul melodios al telefonului mobil. Își luase mâna de pe podea, văzuse că-l suna Grainger și urlase în aparat:

– Ce-i?

– „Cursul râului, de după Eva“, spusese Tom Grainger.

– „Și a lui Adam.“¹

Eruditul de Grainger crease parole de identificare din pasajele de început ale unor romane. Parola lui, dintr-un roman de Joyce, îi spunea că era nevoie de el în altă parte. Însă, despre oricare „altă parte“ ar fi fost vorba, nu avea cum să fie diferită de aceasta. Lista nesfârșită de orașe, și de camere de hotel, și de fețe suspicioase din care fusese alcătuită viața lui atâția ani de zile era incredibil de plictisitoare. Oare n-avea să se oprească niciodată?

Așa că îi închisese telefonul șefului său, îi spusese femeii care țipa să rămână acolo unde era și se ridicase în picioare... însă nu murise. Focurile de armă încetaseră, fiind înlocuite de sirenele tânguitoare ale poliției din Amsterdam.

– Slovenia, avea să-i spună Grainger mai târziu, în timp ce o ducea cu mașina în siguranță pe femeia politician spre Tweede Kamer, Camera Reprezentanților din Parlamentul olandez. Portorož, pe coastă. Avem o servietă plină cu banii contribuabililor dispărută în ceață și un șef de birou dispărut la rândul său. Frank Dawdle.

– Am nevoie de-o pauză, Tom!

– O să fie ca o vacanță. Angela Yates e persoana ta de contact – ea lucrează în subordinea lui Dawdle. O față cunoscută. La urma urmei, nu trebuie decât să stai prin zonă și să te bucuri de apa mării.

În timp ce Grainger o dădea înainte la telefon, conturându-i în linia mari ce avea de făcut, stomacul începuse să-l doară, așa cum continua să-l doară și acum, o durere acută.

Dacă există cu adevărat vreo lege a firii care-ți impune să trăiești, atunci opusul său devine automat o crimă?

Nu. Dacă sinuciderea ar fi o crimă, ar trebui ca natura să facă deosebirea între bine și rău. Natura nu face deosebirea decât între echilibru și dezechilibru.

Poate că aceasta era chestia esențială: echilibrul. El alunecase până într-un ungher izolat al extremelor, undeva cu mult peste limita unui simplu dezechilibru. Era o faptură grotesc de dezechilibrată.

¹ „Riverrun, past Eve / And Adam's“ – începutul romanului *Finnegan's Wake* de James Joyce (n.tr.)

Cum ar fi putut natura să-i fie favorabilă? Cu siguranță, la rândul ei, natura îl voia mort.

– Domnule? i se adresă o stewardesă oxigenată, zâmbitoare. Centura dumneavoastră de siguranță.

El clipi confuz înspre ea.

– Ce-i cu ea?

– Trebuie să v-o prindeți. Aterizăm. E pentru siguranța dumneavoastră.

Deși îi veni să râdă, își puse centura de siguranță de dragul ei. După care își băgă mâna în buzunarul sacoului, scoase un plic alb plin cu pastilele pe care le cumpărase din Düsseldorf și luă două capsule de Dexedrine¹. Să trăiești sau să mori era altă treabă; pentru moment, nu voia decât să rămână vigilent.

Cu o privire suspicioasă, femeia de afaceri elvețiană îl urmări în timp ce-și punea pastilele în buzunar.

Bruneta frumușică, cu față rotundă, din spatele geamului anti-glonț zgâriat îl privi apropiindu-se. Își imagină că știe ce observase ea – cât de mari erau mâinile lui, de exemplu. Mâini de pianist. Pastilele de Dexedrine le dădea un tremur, nu prea pronunțat însă, iar dacă ea băgase de seamă asta probabil se întreba dacă nu cumva el, în mod inconștient, interpreta o sonată.

Îi întinse un pașaport american îndoit care trecuse mai multe frontiere decât mulți diplomați. Un pianist în turneu, ar fi putut ea crede. Puțin cam palid, transpirat în urma zborului lung pe care abia îl terminase. Ochi injectați. Aviatofobia – fobia de zbor –, bănuia ea probabil.

El reuși să-i zâmbească, ceea ce îi alungă acesteia de pe chip expresia de plictiseală tipic birocratică. Tipa chiar era frumușică, iar el voia ca ea să știe, după expresia lui, că fața ei reprezenta un plăcut bun venit sloven.

Pașaportul îi oferi femeii câteva dintre datele lui personale: un metru și șaptezeci și opt. Născut în iunie 1970 – treizeci și unu de ani. Pianist? Nu – pașapoartele americane nu precizează ocupația

¹ Izomer de amfetamină, stimulent al sistemului nervos (n.tr.)

posesorului. Ea ridică privirea înspre el, cu luare aminte, și rosti cu accentul ei nesigur:

– Domnul Charles Alexander?

El se surprinse uitându-se din nou în jur, paranoic, și-i zâmbi iarăși.

– Întocmai.

– Sunteți aici în interes de afaceri sau pentru turism?

– Sunt turist.

Ea îi ținu pașaportul deschis sub o lumină specială, după care ridică o ștampilă deasupra uneia dintre puținele pagini goale.

– Cât timp veți petrece în Slovenia?

Ochii verzi ai domnului Charles Alexander o fixară agreabil.

– Patru zile.

– Pentru o vacanță? Ar trebui să petreceți cel puțin o săptămână.

Sunt multe lucruri de văzut!

Zâmbetul lui apărui din nou, iar el își legănă capul.

– Ei bine, poate că aveți dreptate. O să văd cum merge treaba.

Mulțumită, funcționara ștampilă pagina respectivă și îi înapoie pașaportul.

– Să vă simțiți bine în Slovenia!

Traversă zona destinată bagajelor, unde alți pasageri din cursa Amsterdam–Ljubljana stăteau rezemați de cărucioarele de transport goale, aflate în jurul benzii rulante ce încă nu avea nimic pe ea. Nimeni nu părea să-i dea atenție, așa că încercă să pună capăt comportamentului său de traficant de droguri paranoic. Știa că era din cauza durerii de stomac și a efectului inițial al Dexedrinei. Trecu pe lângă două birouri albe ale oficialilor vamali la care nu stătea nimeni, și apoi printre niște uși cu oglinzi care se deschisera automat când ajunse în dreptul lor. Cei aflați afară îi aruncară o privire rapidă și dezamăgită atunci când își dădură seama că nu era vreuna dintre persoanele așteptate. Își slăbi nodul cravatei.

Ultima oară când Charles Alexander fusese în Slovenia, cu ani în urmă, îl chemase altfel, un nume la fel de fals ca și cel pe care-l folosea acum. Pe vremea aceea, țara încă mai era dominată de febra războiului de zece zile din 1991, care o eliberase din sânul Federației Iugoslave. Poziționată chiar lângă Austria, Slovenia fusese dintotdeauna ținutul diferit, deosebit de celelalte, în cadrul acelei națiuni

amestecate, o țară mai degrabă germanică decât balcanică. Restul Iugoslaviei îi acuza pe sloveni – și nu fără motiv – de snobism.

Aflat încă în interiorul aeroportului, o văzu pe Angela Yates afară, chiar lângă ușile de la ieșire ce dădeau spre trotuarul aglomerat de la Sosiri. Avea niște pantaloni largi de stofă și un blazer vienez de culoare albastră, și stătea acolo cu brațele încrucișate peste sâni, fumând și privind lung, prin lumina cenușie a dimineții, la zona întinsă cu mașini parcate din fața aeroportului. Nu se apropie de ea. Găsi o baie și se uită în oglindă să vadă cum arată. Fața palidă și sudoarea n-aveau nimic de-a face cu aviatofobia. Își smulse cravata de la gât, își dădu cu apă pe obraji, își frecă ochii și clipi, însă nu se produse nici o schimbare în înfățișarea sa.

– Îmi pare rău că te-am trezit, spuse el de îndată ce ajunse afară.

Angela tresări, o expresie îngrozită străfulgerându-i ochii de culoarea florilor de levănțică. După care zâmbi. Arăta obosită, însă era firesc să fie așa. Condusese patru ore ca să ajungă la timp pentru cursa lui aeriană, ceea ce însemna că trebuise să plece din Viena înainte de 5 dimineața. Își aruncă țigara neterminată, Davidoff, după care îl bătu amical pe umăr și-l îmbrățișă. Mirosul de tutun era reconfortant. Se uită la el de aproape.

– N-ai mâncat.

– Nu contează.

– Și arăți ca dracu'!

El înălță din umeri în timp ce ea își ascundea un căscat cu dosul palmei.

– O să te descurci? întrebă el.

– N-am dormit azi-noapte.

– Ai nevoie de ceva?

Angela renunță la zâmbet.

– Încă mai înghiți amfetamine?

– Numai în situații de urgență, minți el, întrucât își luase ultima doză fără vreun alt motiv decât acela că așa voise, iar acum, pe măsură ce tremurăturile îi cuprindeau corpul, resimțea impulsul de a-și turna și restul pastilelor pe gât. Vrei și tu una?

– Scutește-mă!

Traversară un drum de acces plin de taxiuri și de autobuze matinale ce se îndreptau spre oraș, după care coborâră pe treptele de beton ce dădeau spre parcare. Ea îl întrebă în șoaptă:

– Deci acum te cheamă Charles?

– De aproape doi ani.

– Mi se pare un nume stupid. Prea aristocratic. N-o să-l folosesc.

– Păi, de multă vreme am cerut unul nou. Acum o lună, mi-am făcut apariția în Nisa și un rus deja auzise de Charles Alexander.

– Serios?

– Aproape că m-a omorât rusul ăla.

Ea zâmbi ca și cum el ar fi glumit, numai că nu glumise. După care îl străfulgeră gândul că îi împărtășea prea multe. Angela nu știa nimic despre misiunea lui și nici nu se presupunea că ar trebui să știe.

– Spune-mi despre Dawdle. Cât timp ai lucrat cu el?

– Trei ani.

Ea își scoase legătura de chei și apăsă pe un butonaș negru până când zări, la trei rânduri distanță, un Peugeot gri căruia îi pâlpairă luminile de semnalizare.

– Frank este șeful meu, însă nu ne formalizăm prea mult. Suntem doar o mică prezență a Companiei la nivel de ambasadă. Femeia făcu preț de câteva secunde, după care continuă: Mi-a făcut curte un timp. Îți dai seama? Nu putea să vadă ce-avea în fața ochilor.

Tonul ridicat și repeziciunea cu care rostise cuvintele îl făcură să se teamă că avea să plângă. Forță totuși nota.

– Tu ce zici? Ar fi putut s-o facă?

Angela deschise portbagajul Peugeotului.

– În mod sigur nu. Frank Dawdle nu era un tip necinstit. Poate puțin cam laș. Și unul care se îmbrăca destul de prost. Însă în nici un caz necinstit. N-a luat el banii.

Charles își aruncă geanta înăuntru.

– Folosești timpul trecut, Angela!

– Mi-e pur și simplu teamă.

– Teamă de ce?

Angela se încruntă, iritată.

– Că-i mort. Tu de ce crezi?

2

Acum se dovedea o șoferiță prudentă, el presupunând că acesta era un rezultat inevitabil al celor doi ani petrecuți în Austria. Dacă ar fi fost cantonată în Italia, sau chiar aici, în Slovenia, nu ar mai fi semnalizat atunci când făcea la stânga sau la dreapta și ar fi ignorat toate acele semne enervante de limitare a vitezei.

Pentru a mai domoli tensiunea, el îi aduse în discuție pe vechii lor prieteni din Londra, de pe vremea când lucrau amândoi pentru ambasada respectivă pe post de așa-ziși „atașați“. El plecase de acolo în grabă, și tot ce știa Angela era că această nouă slujbă a sa, în cadrul unui departament secret al Companiei, impunea o schimbare de nume la intervale regulate și faptul că lucra din nou în subordinea mai vechiului lor șef, Tom Grainger. Restul celor de la biroul din Londra credeau ceea ce li se spusese: că fusese dat afară.

– Iau din când în când avionul și mă duc la petrecerile de-acolo, îi zise ea. Ei mă invită întotdeauna. Însă sunt niște triști, știi? Toți cei din lumea diplomatică. Toți au ceva extrem de trist.

– Pe bune? întrebă el, deși știa la ce făcea ea referire.

– E ca și cum trăiește în propria lor minibază, înconjurată de sârmă ghimpată. Își închipuie astfel că țin pe toată lumea afară, când de fapt ei sunt cei închiși înăuntru.

Cuvintele ei descriau elegant situația și îl duceau cu gândul la comparația excentrică a lui Tom Grainger cu avanposturile Imperiului Roman din târâmurile ostile.

Îndată ce ajunseră la autostrada A1 ce se îndrepta spre sud-vest, Angela reveni la discuția inițială.

- Tom te-a informat despre toate cele?
- Nu cine știe ce. Pot să iau una dintre țigările alea?
- Nu în mașină.
- Aha...

– Spune-mi ce știi, iar eu o să-ți ofer completări.

Trecură pe lângă păduri dese, pinii licărind în lumina farurilor, pe măsură ce el îi schița scurta conversație purtată cu Grainger.

– Spune că Frank Dawdle ăsta al tău a fost trimis aici ca să livreze o servietă plină cu bani. N-a zis câți anume.

– Trei milioane.

– De dolari?

Ea dădu aprobator din cap, cu ochii la drum.

Charles continuă:

– Ultima oară a fost văzut la hotelul Metropol din Portorož de către serviciul de informații sloven. La el în cameră. După care a dispărut.

Așteptă ca ea să umple numeroasele goluri din povestea asta. Însă ea se mulțumi să conducă în continuare în stilul ei imperturbabil și preventiv.

– Nu vrei să-mi spui mai multe? Ca de exemplu, pentru cine erau banii?

Angela clătină din cap și, în loc, să-i răspundă, porni radioul. Era deja fixat pe un post pe care îl găsisese pe durata călătoriei lungi pe care o făcuse de la Viena încoace. Muzică pop slovenă. Ceva îngrozitor.

– Și poate reușești să-mi spui de ce a trebuit să aflăm unde a avut ultima reședință de la SOVA¹, și nu de la oamenii noștri.

Ca și cum el n-ar fi spus nimic, ea dădu volumul mai tare, acordurile unei trupe de băieți răsunând în toată mașina. În cele din urmă, începu să vorbească, iar Charles trebui să se apropie, aplecându-se peste schimbătorul de viteze, ca să o audă.

– Nu sunt sigură de la cine au plecat ordinele, însă au ajuns la noi prin New York. Prin biroul lui Tom. El l-a ales pe Frank din motive evidente. Un veteran cu un dosar nepătat. Nici un fel

¹ Serviciul secret sloven

de semne de ambiții personale. Fără probleme cu băutura, nimic care să-l compromită. Era o persoană care prezenta încredere, astfel încât să-i dea trei milioane pe mână. Mai mult de-atât, e un tip cunoscut aici. Dacă slovenii îl vedeau bându-l prin stațiune, n-ar fi avut de ce să fie suspicioși. Își petrece vacanța în Portorož în fiecare vară și vorbește fluent slovena. Angela râse pe înfundate. Chiar s-a oprit să stea de vorbă cu ei. Tom ți-a spus asta? În ziua în care a ajuns aici, a văzut un agent SOVA într-un magazin de cadouri și i-a cumpărat o bărcuță cu vele de jucărie. Cam așa-i Frank.

– Îmi place stilul lui.

Privirea Angelei sugerează că ironia lui nu se justifică.

– Se presupunea că o să fie simplu ca bună ziua. Frank lua banii, îi ducea în port sâmbătă – acum două zile – și făcea un schimb rapid după ce se schimbau parolele de recunoaștere. Nu trebuia decât să predea servieta. În schimbul ei, primea o adresă. Se ducea la un telefon public, mă suna pe mine la Viena și-mi citea adresa. După care se întorcea cu mașina acasă.

Cântecul se termină, iar un tânăr DJ răcni în slovenă despre formația „super-supertare” care tocmai încheiase, în timp ce mixa introducerea melodiei următoare, o dulcegărie de baladă.

– De ce nu i-a asigurat nimeni spatele?

– A fost cineva, spuse ea, trăgând cu ochiul în oglinda retrovizoare. Leo Bernard. L-ai cunoscut în München, îți amintești? Acum câțiva ani.

Charles își aminti de matahala din Pennsylvania. În München, Leo fusese durul care le asigurase spatele pe timpul unei operațiuni în colaborare cu serviciul secret german BND¹, organizate împotriva unui traficant de heroină egiptean. Nu fuseseră niciodată nevoiți să testeze abilitățile de luptă ale lui Leo, însă Charles se simțise mult mai bine știind că huiduma aia de om era la dispoziția lui.

– Îhî. Leo era simpatic.

– Ei bine, acum e mort, spuse Angela, aruncându-și din nou privirea în oglinda retrovizoare. În camera sa de hotel, cu un etaj mai sus de Frank. Cu un glonț de nouă milimetri, completă ea, înghițind

¹ Bundesnachrichtendienst

în gol. Credem că unul tras din propria-i armă, deși nu putem să găsim pistolul.

– A auzit cineva ceva?

Ea clătină din cap.

– Leo avea amortizor.

Charles se lăsă pe spate în scaun, verificând în mod involuntar traficul ce se zărea în oglinda laterală. Dădu volumul mai încet în timp ce o femeie încerca cu puțin succes să atace o notă foarte înaltă. După care îl închise de tot. Angela manifesta rezerve legate de dezvoltarea faptelor esențiale ale acestui caz – *motivul* respectivei sume de bani –, însă asta mai putea să aștepte. În momentul de față voia doar să vizualizeze evenimentele.

– Când au ajuns pe coastă?

– Vineri după-amiază. Pe data de șapte.

– Cu identități schimbate?

– Frank n-avea. Era prea bine cunoscut ca să facă asta. Leo folosea un nume vechi, Benjamin Schneider, austriac.

– A doua zi, sâmbătă, avea loc schimbul. În ce parte a docurilor?

– Am scris undeva chestia asta.

– La ce oră?

– Seara. La șapte.

– Și Frank dispăre la...?

– Ultima oară a fost văzut la ora patru, sâmbătă dimineață. A fost treaz până la ora aia fiindcă a băut cu Bogdan Krizan, șeful local al SOVA. Sunt prieteni vechi. După aceea, în jur de două după-amiaza, personalul responsabil cu curățenia hotelului a găsit cadavru lui Leo.

– Cum rămâne cu docul? A văzut cineva ce s-a întâmplat la șapte?

Din nou, ea se uită rapid în oglinda retrovizoare.

– Am ajuns prea târziu. Slovenii n-aveau de gând să ne întrebe de ce Frank le cumpăra jucărioare. Și nici n-am știut de cadavru lui Leo până după ora șapte. Actele lui au fost suficient de reușite ca să inducă în eroare Ambasada Austriei mai bine de opt ore.

– Pentru trei milioane de dolari n-ați fi putut să mai trimiteți încă vreo doi îngeri păzitori?